

Обґрунтування
до проекту постанови НКРЕКП «Про накладання штрафу на
ТОВ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» за недотримання вимог нормативно-правових
актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та порушення
Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перепродажу
електричної енергії (трейдерської діяльності)» та проекту розпорядження
НКРЕКП «Про усунення порушень ТОВ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА»

Відповідно до Плану здійснення заходів державного контролю суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, на 2023 рік, затвердженого постановою НКРЕКП від 23 листопада 2022 року № 1550, на підставі постанови НКРЕКП від 31 січня 2023 року № 199 «Про збільшення строку проведення планової перевірки ТОВ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» та посвідчення на проведення планової перевірки від 13 січня 2023 року № 53 НКРЕКП здійснено планову перевірку дотримання ТОВАРИСТВОМ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» (код ЄДРПОУ 43265997) (далі – ТОВ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА», Товариство, Ліцензіат) вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності), затверджених постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 року № 1468 (далі – Ліцензійні умови з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності)), **за період діяльності з 01 січня 2022 року по 31 грудня 2022 року**, за результатами якої складено Акт планової перевірки від 16 лютого 2023 року № 108 (далі – Акт перевірки № 108).

ТОВ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» листом від 21 лютого 2023 року № 11 надано до НКРЕКП письмові пояснення та обґрунтування до Акта перевірки № 108 (далі – Пояснення ліцензіата).

Серед іншого, у зазначених вище поясненнях Ліцензіат повідомляє, що відповідно інформація, що надана на запити комісії з перевірки під час проведення перевірки та відображена в Акті № 108, містить комерційну таємницю Товариства та носить конфіденційний характер.

ТОВ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» під час перевірки надало наказ Товариства від 01.07.2021 № 1-П «Про затвердження Положення про комерційну таємницю та конфіденційну інформацію».

Так зазначеним Актом перевірки № 108 встановлено та зафіксовано наступне:

№ п/п	Виявлене порушення	Суть порушення
1	пункту 1 частини другої статті 55 Закону України «Про ринок електричної енергії»	щодо обов'язку трейдера дотримуватися ліцензійних умов провадження господарської діяльності з трейдерської діяльності та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії;

пункту 2 частини другої статті 55 Закону України «Про ринок електричної енергії» пункту 5 частини другої статті 55 Закону України «Про ринок електричної енергії» підпункту 11 пункту 2.2 Ліцензійних умов з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності) пункту 2.5 Типового договору про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, що є Додатком 5 до Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 309 (далі – Типовий договір) пункту 3.2.1 Типового договору	щодо обов’язку трейдера укласти договори, обов’язкові для здійснення діяльності на ринку електричної енергії, та виконувати умови таких договорів; щодо обов’язку трейдера сплачувати своєчасно та в повному обсязі за електричну енергію, куплену на ринку електричної енергії, та послуги, що надаються на ринку електричної енергії; щодо обов’язку ліцензіата сплачувати своєчасно та в повному обсязі за електричну енергію, куплену на ринку електричної енергії, та послуги, що надаються на ринку електричної енергії; у частині здійснення розрахунку за надану послугу на умовах часткової попередньої оплати вартості послуги за поточний розрахунковий період згідно із визначеною системою платежів і розрахунків; яким встановлено обов’язок Користувача своєчасно та в повному обсязі здійснювати розрахунки за Договором.
Перевіркою встановлено, що між ПрАТ «НЕК «УКРЕНЕРГО» (ОСП) та ТОВ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» укладено договір про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління .	

Перевіркою встановлено, що протягом **січня – грудня 2022 року** Товариством **не здійснювалась часткова попередня оплата** вартості послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління.

Загальний обсяг отриманих **послуг** ТОВ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, наданих НЕК «УКРЕНЕРГО», за **січень – грудень 2022 року** склав **МВт-год на загальну суму тис. грн (з ПДВ).**

Комісія з перевірки зазначає, що акти наданих послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління за січень-грудень 2022 року, які надані ОСП не підписані зі сторони ТОВ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА».

Відповідно до даних бухгалтерського обліку ТОВ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА», Ліцензіат протягом періоду січень – грудень 2022 **не здійснював оплату** ОСП за послуги з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління.

Комісією з перевірки встановлено, що станом на **31.12.2022** обліковується **заборгованість** ТОВ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» за послуги диспетчерського (оперативно-технологічного) управління у розмірі **тис. грн (з ПДВ).**

За поясненнями Ліцензіата, наданими під час перевірки (мовою документа): «...27.10.2022 Окружним адміністративним судом міста Києва у справі № 640/27130/21 за позовом ТОВ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» до НКРЕКП, за участю третьої особи ОСП винесено постанову, якою визнано протиправною та нечинною з моменту прийняття постанову Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 07.02.2020 № 360 «Про затвердження Змін до Кодексу системи передачі» в частині змін до пунктів 5.1, 5.3, 5.6 глави 5, пунктів 6.2, 6.5 глави 6 розділу XI, та змін до додатків 5 та 6 Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 309, якими було встановлено додаткові зобов'язання з оплати експортерами та імпортерами тарифу на диспетчерське (оперативно-технологічне) управління та експортерами тарифу на передачу електричної енергії всупереч Закону України «Про ринок електричної енергії» та взятих на себе Україною міжнародних зобов'язань.

Таким чином, відповідно до правових висновків Великої Палати Верховного Суду, викладених у Постанові від 03.08.2022 у справі 910/9627/20, встановлені Постановою № 360 додаткові зобов'язання з оплати експортерами тарифу на диспетчерське (оперативно-технологічне) управління та експортерами тарифу на передачу електричної енергії суперечать Закону України «Про ринок електричної енергії» та взятих на себе Україною міжнародних зобов'язань.».

Комісія з перевірки зазначає, що станом на момент перевірки **відсутнє рішення суду** по справі № 640/27130/21, **яке б набрало законної сили.**

2	пункту 1 частини другої статті 55 Закону України «Про ринок електричної енергії» від 13 квітня 2017 року № 2019-VIII пункту 1.8.4 Правил ринку, затверджених Постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307	щодо обов'язку трейдера дотримуватися ліцензійних умов провадження господарської діяльності з трейдерської діяльності та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії; щодо наявності в учасника ринку від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахунковий період;
---	---	---

підпункту 12 пункту 2.2 глави 2 Ліцензійних умов Ліцензійні умови з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності)	щодо обов'язку ліцензіата здійснювати купівлю-продаж електричної енергії за двосторонніми договорами та на організованих сегментах ринку електричної енергії відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» та нормативно-правових актів, що забезпечують функціонування ринку електричної енергії.
Пунктом 1.8.4 глави 1.8 розділу I Правил ринку визначено, що АР здійснює спостереження за ринком електричної енергії з метою виявлення маніпулювання, у тому числі здійснює аналіз джерела походження електричної енергії. На період дії спеціальних обов'язків, покладених на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, маніпулюванням ринку, щодо якого здійснюється аналіз, є: наявність у учасника ринку, крім виробників та гарантованого покупця, від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахунковий період; здійснення учасником ринку, крім виробників та гарантованого покупця, продажу електричної енергії на РДН та купівлі електричної енергії на ВДР на розрахунковий період. Сальдоване значення зареєстрованих обсягів електричної енергії – це різниця між сумарним обсягом купівлі електричної енергії учасником ринку за ДД, купівлі електричної енергії на РДН, ВДР та імпорту електричної енергії та сумарним обсягом продажу електричної енергії учасником ринку за ДД, продажу електричної енергії на РДН, ВДР та експорту електричної енергії. У випадку виявлення ознак можливого маніпулювання ринком зі сторони учасника ринку АР на наступний робочий день повідомляє про це Регулятора та відповідного учасника ринку. Відповідно до пункту 1.8.5 глави 1.8 розділу I Правил ринку, АР може звернутись до учасників ринку щодо надання підтвердження джерела походження електричної енергії. За умови виявлення ознак маніпулювання на ринку електричної енергії АР в одноденний термін звертається до ОР та Регулятора щодо порушення такими учасниками ринку цих Правил. Комісією з перевірки здійснено аналіз наданої Ліцензіатом інформації щодо погодинного обсягу купівлі електричної енергії на ринку за ДД, на РДН, ВДР, імпорту електричної енергії та продажу електричної енергії за ДД, на РДН, ВДР та експорту електричної енергії у торговій зоні «Бурштинський енергоострів» та «ОЕС України» та встановлено, що з 10.01.2022 по 26.01.2022, з 07.02.2022 по 23.02.2022, з 11.07.2022 по 27.07.2022 за результатами купівлі та продажу електричної енергії на РДН, на РДН, на ВДВ та імпорту/експорту електричної енергії формується від'ємне сальдоване значення у торговій зоні «Бурштинський енергоострів». Комісією з перевірки встановлено, що ТОВ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» допустило маніпулювання на ринку електричної енергії, визначені пунктом 1.8.4 Правил ринку, зокрема в частині наявності у ТОВ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії у розрахункових періодах за 10.01.2022, 24.01.2022, 26.01.2022, 10.02.2022, 18.02.2022, 22.02.2022. Водночас, відповідно до пункту 1.8.5 Правил ринку, виявлення ознак маніпулювання на ринку електричної енергії є порушенням таким учасником ринку цих Правил. <i>За Поясненнями Ліцензіата, всі операції купівлі-продажу електричної енергії відбуваються на основі економічно доцільної та узгодженої торговельної стратегії з нашими партнерами, а також залежать від кон'юнктури, що складається на ринку електроенергії в Україні.</i> <i>У зазначених в Акті перевірки розрахункових періодах, зокрема за 10.01.2022, 24.01.2022, 26.01.2022, 10.02.2022, 18.02.2022, 22.02.2022 ТОВ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» мало від'ємне сальдоване значення обсягів електроенергії, але слід зазначити, що виникало воно лише виключно у зв'язку зі специфікою здійснення Товариством зовнішньоекономічної діяльності в торговій зоні «Острів Бурштинської ТЕС», а саме купівлі електричної енергії з метою подальшої її поставки</i>	

за укладеними контрактами з нашими контрагентами в суміжних до даної торгової зони країнах Європи.

Для того, щоб забезпечити постачання обсягів електричної енергії за зовнішньоекономічними контрактами, Товариство здійснювало її купівлю на ринку «на добу наперед» (РДН) та внутрішньодобовому ринку (ВДР) через торговельну платформу ХМTrade АТ «Оператор ринку». В окремі дні, у певні години ситуація складалась таким чином, що на торговельній платформі ХМTrade АТ «Оператор ринку» не акцептувався весь необхідний обсяг електроенергії (як на РДН, так і на ВДР) із-за специфіки торгової зони «Острів Буриштинської ТЕС», а саме через дефіцит електричної енергії в даній торговій зоні. Таким чином, з метою забезпечення Товариством виконання зовнішньоекономічних контрактів відповідні обсяги електроенергії були придбані згідно Правил ринку, що затверджені постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 307 (із змінами), на балансуючому ринку в ПрАТ «НЕК «Укренерго» за договором про врегулювання небалансів електричної енергії.

З огляду на зазначене, пропонується прийняти

1) постанову, якою:

Накласти штраф у розмірі 255 000 (двісті п'ятдесят п'ять тисяч) гривень на ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» (код ЄДРПОУ 43265997) за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та порушення Ліцензійних умов з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності).

2) розпорядження про усунення порушень, відповідно до якого:

Зобов'язати ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» (код ЄДРПОУ 43265997) у строк до 01 червня 2023 року забезпечити безумовне виконання умов договору про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, укладеного з НЕК «УКРЕНЕРГО», шляхом забезпечення у повному обсязі розрахунків з НЕК «УКРЕНЕРГО» за послугу з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, про що у строк до 20 червня 2023 року повідомити НКРЕКП та Управління НКРЕКП у м. Києві та Київській області з наданням належним чином завірених копій підтвердних документів.

**Директор Департаменту
ліцензійного контролю**

Я. Зеленюк

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про накладення штрафу на ТОВ «ЛЕ
ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» за недотримання
вимог нормативно-правових актів, що
регулюють функціонування ринку
електричної енергії, та порушення
Ліцензійних умов провадження
господарської діяльності з перепродажу
електричної енергії (трейдерської
діяльності)

Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у результаті розгляду березня 2023 року на засіданні, яке проводилось у формі відкритого слухання, Акта планової перевірки від 16 лютого 2023 року № 108, проведеної відповідно до Плану здійснення заходів державного контролю суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, на 2023 рік, затвердженого постановою НКРЕКП від 23 листопада 2022 року № 1550, на підставі постанови НКРЕКП від 31 січня 2023 року № 199 «Про збільшення строку проведення планової перевірки ТОВ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» та посвідчення на проведення планової перевірки від 13 січня 2023 року № 53, установлено, що ТОВАРИСТВОМ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» (код ЄДРПОУ 43265997) не дотримано вимоги нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та порушено Ліцензійні умови провадження господарської діяльності з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності), затверджені постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 року № 1468 (далі – Ліцензійні умови з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності)), а саме:

пунктів 1, 2 та 5 частини другої статті 55 Закону України «Про ринок електричної енергії» щодо обов'язку трейдера дотримуватися ліцензійних умов провадження господарської діяльності з трейдерської діяльності та інших

нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, укласти договори, обов'язкові для здійснення діяльності на ринку електричної енергії, та виконувати умови таких договорів, сплачувати своєчасно та в повному обсязі за електричну енергію, куплену на ринку електричної енергії, та послуги, що надаються на ринку електричної енергії;

пункту 1.8.4 Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 307 (далі – Правила ринку), у частині наявності в учасника ринку від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахунковий період, що є маніпулюванням ринку, щодо якого АР здійснюється аналіз;

Типового договору про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, що є Додатком 5 до Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 309 (далі – Типовий договір про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління), а саме:

пункту 2.5 у частині здійснення розрахунку за надану послугу на умовах часткової попередньої оплати вартості послуги за поточний розрахунковий період згідно із визначеною системою платежів і розрахунків,

пункту 3.2.1, яким встановлено обов'язок Користувача своєчасно та в повному обсязі здійснювати розрахунки за Договором;

пункту 2.2 глави 2 Ліцензійних умов з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності), а саме:

підпункт 11 щодо обов'язку ліцензіата сплачувати своєчасно та в повному обсязі за електричну енергію, куплену на ринку електричної енергії, та послуги, що надаються на ринку електричної енергії,

підпункт 12 щодо обов'язку ліцензіата здійснювати купівлю-продаж електричної енергії за двосторонніми договорами та на організованих сегментах ринку електричної енергії відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» та нормативно-правових актів, що забезпечують функціонування ринку електричної енергії.

Відповідно до статей 17, 19 та 22 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», статті 77 Закону України «Про ринок електричної енергії» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Накласти штраф у розмірі 255 000 (двісті п'ятдесят п'ять тисяч) гривень на ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» (код ЄДРПОУ 43265997) за недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та

порушення Ліцензійних умов з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності), а саме:

пунктів 1, 2 та 5 частини другої статті 55 Закону України «Про ринок електричної енергії» щодо обов'язку трейдера дотримуватися ліцензійних умов провадження господарської діяльності з трейдерської діяльності та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, укладати договори, обов'язкові для здійснення діяльності на ринку електричної енергії, та виконувати умови таких договорів, сплачувати своєчасно та в повному обсязі за електричну енергію, куплену на ринку електричної енергії, та послуги, що надаються на ринку електричної енергії;

пункту 1.8.4 Правил ринку, у частині наявності в учасника ринку від'ємного сальдованого значення зареєстрованих обсягів електричної енергії за розрахунковий період, що є маніпулюванням ринку, щодо якого АР здійснюється аналіз;

Типового договору про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, а саме:

пункту 2.5 у частині здійснення розрахунку за надану послугу на умовах часткової попередньої оплати вартості послуги за поточний розрахунковий період згідно із визначеною системою платежів і розрахунків,

пункту 3.2.1, яким встановлено обов'язок Користувача своєчасно та в повному обсязі здійснювати розрахунки за Договором;

пункту 2.2 глави 2 Ліцензійних умов з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності), а саме:

підпункту 11 щодо обов'язку ліцензіата сплачувати своєчасно та в повному обсязі за електричну енергію, куплену на ринку електричної енергії, та послуги, що надаються на ринку електричної енергії,

підпункту 12 щодо обов'язку ліцензіата здійснювати купівлю-продаж електричної енергії за двосторонніми договорами та на організованих сегментах ринку електричної енергії відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» та нормативно-правових актів, що забезпечують функціонування ринку електричної енергії.

Т. в. о. Голови НКРЕКП

Р. Кайдаш

МП

Копію постанови про накладення штрафу надіслано (отримав)

(дата надіслання, посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка отримала копію постанови)

«__» _____ 20__ року

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

№ _____

Київ

Про усунення порушень
ТОВ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА »

Відповідно до пункту 4 частини другої статті 3, частини п'ятої статті 14, пункту 5 частини четвертої статті 19 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» та згідно з Актом планової перевірки від 16 лютого 2023 року № 108, проведеної відповідно до Плану здійснення заходів державного контролю суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, на 2023 рік, затвердженого постановою НКРЕКП від 23 листопада 2022 року № 1550, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ВИРІШИЛА:

Зобов'язати ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА» (код ЄДРПОУ 43265997) усунути порушення Типового договору про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, що є Додатком 5 до Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 309, а саме:

пункту 2.5 у частині здійснення розрахунку за надану послугу на умовах часткової попередньої оплати вартості послуги за поточний розрахунковий період згідно із визначеною системою платежів і розрахунків,

пункту 3.2.1, яким встановлено обов'язок Користувача своєчасно та в повному обсязі здійснювати розрахунки за Договором,

для чого у строк до 01 червня 2023 року забезпечити безумовне виконання умов договору про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, укладеного з НЕК «УКРЕНЕРГО», шляхом забезпечення у повному обсязі розрахунків з НЕК «УКРЕНЕРГО» за послугу з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, про що у строк до 20 червня 2023 року повідомити НКРЕКП та Управління НКРЕКП у м. Києві та Київській області з наданням належним чином завірених копій підтвердних документів.

Т. в. о. Голови НКРЕКП

Р. Кайдаш